

Πρόσωπα

goules@otenet.gr

ΚΥΡ

Γιάννης Κυριακόπουλος

Ο ΚΥΡ, κατά κόσμον Γιάννης Κυριακόπουλος, συγκαταλέγεται στους κορυφαίους σύγχρονους Έλληνες πολιτικούς γελοιογράφους. Οι γονείς του, πρόσφυγες από την Απάλεια της Μικράς Ασίας, ήρθαν στην Αθήνα, όπου εγκαταστάθηκαν στη Νέα Σμύρνη. Στο πατρικό αυτό σπίτι ζει και δημιουργεί, ενθουσιάζοντας και τιμώντας την καταγωγή του.

Ο ίδιος, σε βιογραφικό σημείωμά του στο άλμπουμ «30 Χρόνια Ανθρωπάκια», που εξέδωσε το 1994 για τα τριάντα χρόνια δημιουργικής γελοιογραφικής παραγωγής του, δηλώνει: «γεννήθηκα στην Ελλάδα από Έλληνες γονείς και σπούδασα στο Ελληνόφωνο Εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο Νέας Σμύρνης με μεταπτυχιακές σπουδές στο Γυμνάσιο».

Η σχέση του με τη γελοιογραφία ήταν, θα λέγαμε, έρωτας κεραυνοβόλος. Φοιτητής στη Σχολή Καλών Τεχνών στη Ρώμη, βρέθηκε να ξεφυλλίζει στην αμερικάνικη βιβλιοθήκη ένα βιβλίο με σκίτσα ενός αμερικανορουμανοεβραίου σκιτσογράφου ονόματι Saoul Steinberg. Τόσο η γραμμή όσο και το πνεύμα του Steinberg επηρεάζουν τον ΚΥΡ, ο οποίος, με τον ιδιαίτερα ξεχωριστό τρόπο του, αναφέρει: «έτσι εγκατέλειψα τις σχέσεις μου με τη διακοσμητική και τη ζωγραφική και παντρεύτηκα την ερωμένη μου, τη γελοιογραφία».

Από τα πρώτα κιάλας βήματα της μακρόχρονης πορείας του στο χώρο της πολιτικής γελοιογραφίας,

αυτός κατάφερε να δώσει το χιουμοριστικό στίγμα του, δημιουργώντας έναν προσωπικό και ιδιαίτερο τρόπο έκφρασης, με τον οποίο καυτηριάζει τα πολιτικά επίκαιρα και όχι μόνο.

Η γραμμή του είναι λιτή και οι φιγούρες του -τα περίφημα ανθρωπάκια του ΚΥΡ- περιγράφονται από στρογγυλεμένες γραμμές (με όλη τη σημασία που περικλείει η έννοια γραμμή) αποπνέοντας τη φρεσκάδα του παιδικού σχεδίου.

Στις πολιτικές γελοιογραφίες του συνήθως, τα θυμόσοφα ανθρωπάκια του περιγράφουν και σατιρίζουν την επικαιρότητα, αφήνοντας απ' έξω τους πολιτικούς που τη δημιουργούν. Οι πρωταγωνιστές του είναι η απλή νοικοκυρά, ο άνθρωπος της διπλανής πόρτας, ο επαρχιώτης, ο αστός, ο κουλτουριάρχης και συνδιαλέγονται μέσα στο γελοιογραφικό καρέ, απέναντι-απέναντι, κατά τον τρόπο με τον οποίο συνομιλούσαν οι φιγούρες του θεάτρου σκιών πίσω από το πανί. Επηρεασμένος από τη νοοτροπία

Ο Γιάννης Κυριακόπουλος.

της Γαλλικής Σχολής, όπως οι περισσότεροι Έλληνες γελοιογράφοι, δεν ενδιαφέρεται τόσο για το εικαστικό, όσο για τη δύναμη της ατάκας, όπου θεωρεί ότι βρίσκεται η ουσία της γελοιογραφίας.

Η πρώτη του επαγγελματική απασχόληση ως γελοιογράφος πραγματοποιείται στη Ρώμη, όπου συνεργάζεται με ιταλικό περιοδικό. Τις γελοιογραφίες αυτές βλέπουν στον «Ταχυδρόμο» και του προτείνουν συνεργασία. Στη συνέχεια, κάνει τη θητεία του. Η επόμενη συνεργασία είναι με το περιοδικό «Εικό-

νες» και την πρωτοεμφανιζόμενη τότε εφημερίδα «Μεσημβρινή», όπου κάνει για πρώτη φορά πολιτική γελοιογραφία.

Η εκδότρια και διευθύντρια των «Εικόνων» και της «Μεσημβρινής», Ελένη Βλάχου γίνεται «νονά» του γελοιογράφου Γιάννη Κυριακόπουλου, βαπτίζοντάς τον ΚΥΡ, ψευδώνυμο με το οποίο καθιερώνεται.

Κατά την περίοδο της χούντας, η «Μεσημβρινή» κλείνει και ο ΚΥΡ λογοκρίνεται στην προσπάθειά του να σατιρίσει τη δικτατορία μέσα από ένα τολμηρό -όπως το χαρακτηρίζει- κόμικ, εμπνευσμένο από την Οδύσσεια, που δημοσιευόταν σε εβδομαδιαίες συνέχειες στις «Εικόνες». Όταν δόθηκε αμνηστία και καταργήθηκε η λογοκρισία, δουλεύει ξανά στην «Απογευματινή», μέχρι το τέλος της Επταετίας.

Μετά τη Μεταπολίτευση, ακολουθεί η συνεργασία του με την εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», η οποία διαρκεί μέχρι πριν λίγους μήνες. Σήμερα συνεργάζεται με το «Βήμα». Ο ΚΥΡ αποδίδει στην «Ελευθεροτυπία»

την προάσπιση του δικαιώματος που έχει ο γελοιογράφος να σατιρίζει ελεύθερα τα πολιτικά πρόσωπα και τις πράξεις τους, ανεξαρτήτως των πολιτικών αποχρώσεων της εφημερίδας με την οποία συνεργάζεται. Απαραίτητη προϋπόθεση βέβαια, η σάτιρα να είναι ενυπόγραφη.

Έως σήμερα έχει εκδώσει περισσότερα από 30 λευκώματα (τόμους) τα οποία αποτελούν συλλογές της γελοιογραφικής παραγωγής της εκάστοτε χρονιάς. Ταυτόχρονα, κατέκτησε πολλά παγκόσμια βραβεία σε διεθνείς εκθέσεις (για την Ελλάδα ρε γαμώτο!).

Είναι παντρεμένος με την αξιόλογη δημοσιογράφο Εύη Κυριακοπούλου με την οποία απέκτησε

δύο παιδιά, το Φίλιππο και τον Αλέξανδρο. Αγαπάει τα σπορ που έχουν σχέση με τηλεκοντρόλ και έχει επισκεφθεί την Ασία, την Αμερική, την Αφρική, το Ιπποκράτειο νοσοκομείο κ.ά.

Αρίσταρχος Παπαδανιήλ

